

Josep Maria Capdevila. Ideari i poètica

Joan Carreres i Péra,
Josep Maria Capdevila. Ideari i poètica,
Publicacions de l'Abadia de Montserrat,
Barcelona 2003.

Josep Maria Capdevila i Balançó (Olot, 1892 - Banyoles, 1972) va ésser un destacat periodista, escriptor i crític noucentista que tenia, com molt bé ha escrit el professor Jordi Castellanos, «una clara consciència que la seva formació no era de lluitament personal, sinó de servei col·lectiu».

A la biografia existent de Maurici Serrahima ara hi hem d'afegir, amb gran satisfacció, l'estudi global que Joan Carreres ha dedicat a Capdevila, que completa no solament alguns capítols de la vida d'aquest, sinó també un dels aspectes més destacats de la seva personalitat: els pressupòsits filosòfics i crítics en els quals es basa la seva obra, i les reflexions sobre la crítica.

Rere l'estudi de la seva figura i la seva obra hi ha moltes de les pàgines que van teixir la Catalunya del segle xx: la història dels intel·lectuals cristians catalans, la crònica del millor postnoucentisme, la riquesa periodística dels anys vint i trenta, el trasbals de la guerra, la història de l'exili, la represa del país...

Respecte al pensament polític de Capdevila, ens permetem de fer referència, per l'interès i la vigència que té, a un editorial

que va escriure en el diari El Matí el 31 de juliol de 1931, en què exposa amb convicció raonada que l'Estatut no és de dretes ni d'esquerres, sinó de tots els catalans. Afirmar també que convé que l'adhesió sigui massiva i al mateix temps representativa de tot el ventall ideològic de Catalunya. Després d'invocar els moments històrics que es viuen, fa una crida a la unitat dels catalans.

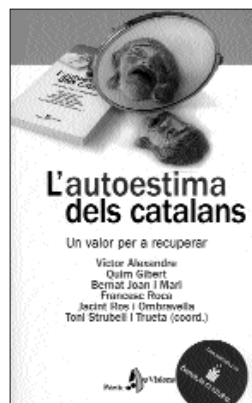
En l'any 1939, Capdevila anà a l'exili, primer a Bierville (França) i al cap de poc temps a Colòmbia, on pogué fer classes a la Universitat de Popayán i al Col·legi Oficial de Cali. En 1965 tornà a Catalunya.

Josep Maria Capdevila fou un home preocupat per despertar en el ciutadà l'interès envers el llibre i divulgar la bona literatura. Això el va portar a escriure nombrosos llibres antològics, entre els quals ens plau de destacar *Les cent millors poesies líriques de la llengua catalana* (1925) i *Presència de Catalunya: el paisatge català a través dels seus poetes* (1938), que va ser editat per la Conselleria de Cultura per a alimentar l'esperit dels soldats que lluitaven en el front. El llibre no és signat, però la tria dels autors i dels textos, els quals concorden perfectament amb els criteris estètics i literaris de Capdevila, donen prou motius perquè Carreres confirmi l'autoria d'aquest.

Així Joan Carreres ens presenta aquest magnífic treball, i ho fa després de molts anys d'estudi de l'obra de Josep Maria Capdevila i d'ordenació del seu arxiu, cosa que li hem d'agrair profundament. Tant de bo que serveixi perquè Capdevila retorni definitivament dels seus exilis: l'exterior i l'interior. ←

DAVID PAGÈS

L'autoestima dels catalans

Diversos autors,
L'autoestima dels catalans. Un valor per a recuperar,
Editorial Pòrtic,
Barcelona 2003.

Aquest llibre és un recull d'assaigs breus sobre els motius que provoquen la manca d'autoestima dels catalans, escrits per sis personalitats rellevants de diversos àmbits de la nostra cultura. Els autors, alhora, aporten arguments que poden contribuir a augmentar-la. Toni Strubell i Trueta, professor de Filologia Anglesa a la Universitat de Deusto, ens fa reflexionar sobre la idea que, per augmentar l'autoestima col·lectiva, al nostre país hi calen mites propis, com també potenciar la imaginació, la sensibilitat i els referents catalans (en esports, música, cinema...) i difondre sense complexos i amb emoció encomanadissa els nostres esdeveniments.

Jacint Ros i Ombravella, catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona, desmunta tota una sèrie de tòpics creats al llarg dels anys al voltant dels catalans des del punt de vista econòmic, segons els quals som gasius, insolidaris, individualistes, materialistes, explotadors comercials d'Espanya... Ros explica l'origen d'aquests retrets menyspreadors i falsos i diu quina és la realitat que pretenen ocultar.

Bernat Joan, doctor en Filologia Catalana, ens explica que la llengua, com a element d'identificació col·lectiva, té una gran importància en l'autoes-

tima, i que per a enfortir-la és primordial que aconseguim més àmbits d'ús social per al català, mitjançant l'activisme polític.

Francesc Roca, professor de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona, també desfa tòpics, en aquest cas els que apareixen en llibres d'història i en geografies en contra del «model català» i que segueixen els tòpics generats per la historiografia espanyola sobre la burgesia catalana, la industrialització a Catalunya, el creixement produït suposadament gràcies a la immigració, etc.

Quim Gibert, psicòleg, explica que els fets del passat, a partir de 1714, són constants humiliacions morals per als catalans; això, unit a la impotència que provoquen, ha anat generant amb el pas del temps actituds submises, pors i susceptibilitats, i ha fet que la nostra autoestima com a poble hagi quedat molt malmesa. Les contínues discriminacions, menyspreus, etc. contra la nostra llengua i contra qualsevol signe de catalanitat dificulten que la nostra autoestima millori; per això, cal obrir nous debats que sensibilitzin i despartin la nostra societat.

Víctor Alexandre, periodista i escriptor, denuncia l'alliçonament espanyolitzador subliminal dels nostres mitjans de comunicació, la displicència de Catalunya, la manca de compromís, etc. Tal com diu l'autor, cal una alta dosi d'autoestima per a lluitar contra l'espanyolització dels mitjans i contra l'autoodi que creen.

El llibre es clou amb un interessant recull d'evidències a càrrec de Toni Strubell, una sèrie de greuges contra els nostres referents, apareguts sobretot en mitjans de comunicació.

Tot plegat, aquest llibre és un bon recull d'arguments per a conscienciar-nos dels atacs que se'ns infringeixen, per a reflexionar-hi i per a intentar augmentar el nostre nivell d'autoestima col·lectiva i fer que ens interessem, ens enorgullem i ens emocionem amb tot allò que ens identifica i ens representa com a nació. Per a aconseguir, en definitiva, que ens sentim membres d'un país normal.

ANNA PORQUET I BOTEY